

# АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ  
НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ  
ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК  
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

II КІТАП



# АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ  
В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ  
И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ  
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

II КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.  
г. Қостанай, 2025 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

**Қуанышбаев Сеитбек Бекенович**, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі:  
**Қ 22** Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: II Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025 . – 1611 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: II книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025. – 1611 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары туралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асыру жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелері ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәлім-тәрбие құндылықтарын еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін еңгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направления тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2



9|786013|564982|

УДК 37.02  
ББК 74.00

развития эмпатии и навыков ненасильственного общения. Комплексный подход, включающий диагностические и коррекционные мероприятия, является залогом успешного решения данной проблемы.

#### Список литературы:

1. Фельдштейн Д.И. Психология развития личности в образовательном пространстве. – М.: Институт психологии РАН, 2016.
2. Маслоу А. Мотивация и личность. – СПб.: Евразия, 2019.
3. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. – М.: Когито–Центр, 2017.
4. Рубцов В.В. Психология развития и образования. – М.: Педагогика, 2018.
5. Андреева Г.М. Социальная психология. – М.: Аспект Пресс, 2015.
6. Бек А. Когнитивная терапия и эмоциональные расстройства. – СПб.: Питер, 2020.
7. Heinemann P.–P. Mobbing: Group Violence Among Children and Adults. – Stockholm: Natur & Kultur, 1972.
8. Olweus D. Aggression in the Schools: Bullies and Whipping Boys. – New York: Wiley, 1978.

ӘОЖ 372.8

### БИОЛОГИЯ ПӘНІНЕН ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҚТЫ ДАМЫТУДА ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ МҮМКІНДІКТЕРІН 3D, AR&VR ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫМЕН ИНТЕГРАЦИЯЛАУ ЖӘНЕ САБАҚ ПРОЦЕСІНЕ БЕЙІМДЕУ МЕТОДИКАСЫ

**Абильдинова Мадина Жетписбаевна**

жаратылыстану ғылымдарының магистрі  
педагог–зерттеуші, биология пәнінің мұғалімі  
Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының  
«Қостанай қаласы білім бөлімінің  
С.Мәуленов атындағы гимназиясы» КММ  
Қостанай қ., Қазақстан

#### Аңдатпа

*Мақалада қазіргі кезде кеңінен қолданылып жүрген заманауи технологиялардың бірі виртуалды және толықтырылған шындық технологияларына талдау жасалады. Виртуалды және толықтырылған шындық технологиялары соңғы кездерде медицинада, архитектурада, өндірістік салаларда, сонымен қатар білім беру жүйесінде пайдаланылып жүр. Бұл мақалада осы технологиялардың білім беру саласында қолданылуына тоқталатын боламыз. Оқу процессінде жаңа технологияларды пайдалану білім алушылардың сабаққа деген қызығушылығын арттыратындығы белгілі. Білім беруде цифрлық технологияларды пайдалану ақпараттық қоғамның ең басты жетістігі болып табылады. Мақалада технологияларға қысқаша шолу жасалады, негізгі анықтамалар беріледі, практикада қолдану мен пайдасы сипатталады.*

**Түйінді сөздер:** виртуалды шындық, VR құрылғылар, толықтырылған шындық, 3d кеңістік, цифрлық білім беру, функционалдық сауаттылық, жаратылыстану–математикалық сауаттылық.

#### Аннотация

*В статье дается анализ технологий виртуальной и дополненной реальности, одной из наиболее широко используемых в настоящее время современных технологий. Технологии виртуальной и дополненной реальности в последнее время используются в медицине, архитектуре, производственных отраслях, а также в системе образования. В данной статье мы остановимся на применении этих технологий в сфере образования. Известно, что использование новых технологий в учебном процессе повышает интерес обучающихся к занятиям. Использование цифровых технологий в образовании является главным достижением информационного общества. В статье дается краткий обзор технологий, даются основные определения, описываются применение и преимущества на практике.*

**Ключевые слова:** виртуальная реальность, VR–устройства, дополненная реальность, 3d пространство, цифровое образование, функциональная грамотность, естественнонаучная и математическая грамотность.

### Abstract

*The article analyzes virtual and augmented reality technologies, one of the most widely used modern technologies at present. Virtual and augmented reality technologies have recently been used in medicine, architecture, manufacturing, and education. In this article, we will focus on the application of these technologies in the field of education. It is known that the use of new technologies in the educational process increases students' interest in classes. The use of digital technologies in education is the main achievement of the information society. The article provides a brief overview of the technologies, provides basic definitions, describes the application and benefits in practice.*

**Keywords:** virtual reality, VR devices, augmented reality, 3D space, digital education, functional literacy, natural science and mathematical literacy.

Жыл сайын білім беру жүйесінде ақпараттық–коммуникациялық технологияларды қолдану қарқынды жүзеге асырылуда. Өз кезегінде жаңа ақпараттық технологияларды оқу процессінде пайдалану білімгерлердің білім сапасының артуына өз үлесін қосуда.

Қазіргі білім жүйесінде қолданылып жүрген жаңа бағыттардың бірі – виртуалды және толықтырылған шындық технологиялары. «Виртуалды шындық» терминін 1980 жылдардың ортасында компьютерлік техника маманы және кәсіпкер Дж.Ланиер енгізді. Оның компаниясы «VPL Research» VR–өзара әрекеттесуді басқаруға арналған алғашқы сандық қолғапты, сондай–ақ VR модельдерін құруға арналған құралдарды жасады. Виртуалды шындық – адаммен өзара әрекеттесетін үш өлшемді компьютерлік орта: адам ол ортаға шлем, көзілдірік және т.б құрылғылардың көмегімен еніп, виртуалды әлемнің бөлігі болып табылады және виртуалды объектілер мен заттарды басқарады. «Boeing» компаниясының зерттеушісі Том Коделл 1990 жылы «толықтырылған шындық» терминін енгізді. Толықтырылған шындық – физикалық әлемді планшеттерді, смартфондарды және бағдарламалық жасақтаманы қолдана отырып, сандық мәліметтермен толықтыратын орта. Толықтырылған шындық технологиялары үш ерекшелікпен сипатталады: нақты және виртуалды әлемдердің үйлесімі, нақты уақыт режиміндегі интерактивтілік және үш өлшемді кеңістікте жұмыс жасау [1].

Биылғы оқу жылындағы әдістемелік нұсқау хатта цифрлық оқытуға қатысты бірнеше беттен тұратын арнайы бөлім арналған. Кейбір маңызды сәттері: алдағы оқу жылындағы өзекті міндеттер білім алушылардың академиялық адалдығын дамыту, білім беруді жақсарту үшін жасанды интеллектіні қолдану, үлгерімі төмен білім алушылармен жұмыс жүргізу болады. Оқыту мен бағалауда жасанды интеллектіні қолдану аясы кеңейтіледі. Сабақтарда цифрлық технологиялар мен шешімдерді пайдалану материалды тиімді меңгеруге және білім алушылардың цифрлық дағдыларын дамытуға ықпал ететін ынталандырушы және интерактивті білім беру ортасын қалыптастыру.

Білім беру саласындағы сабақтарда жаратылыстану виртуалды шындықты (VR) немесе аргументалды шындықты (AR) қолдана отырып, виртуалды экскурсияларды ұйымдастыру ұсынылады. Бұл орманға саяхат, су астындағы зерттеу немесе әртүрлі экожүйелерді зерттеу болуы мүмкін. Осы мақсатта сабақтарда бейне презентациялар немесе жасанды интеллект(ЖИ) мүмкіндіктерін пайдалану сияқты мультимедиялық жобаларды қолдану ұсынылады. Бұл сыни ойлауды дамыту, ақпаратты талдай білу, коммуникативті дағдылар мен шығармашылық сияқты заманауи талаптарға сай келеді.

Қазіргі білім беру жүйесінде жасанды интеллекттің қолданылуы білім беру үдерісін едәуір өзгертіп, оқыту сапасын арттыруға мүмкіндік береді. Биология пәні бойынша функционалдық сауаттылықты дамытуда жасанды интеллект технологиялары жеке оқу траекторияларын құру, интерактивті құралдарды қолдану және деректерді талдау арқылы маңызды рөл атқарады [2].

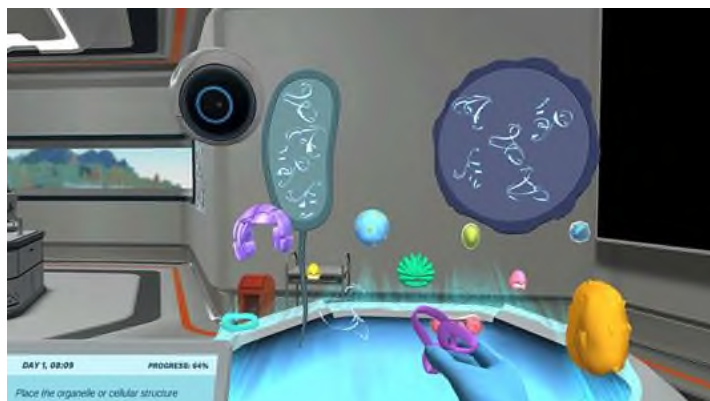
Расында, технология дамыған сайын балаларға ақпаратты оқулықтан қабылдау қиынға соға бастады. Материалды сіңіріп, түсіну үшін оларға бүгінде визуал, аудиал қолдау қажет. Ұстаздарға жай сабақ емес, ойын түрінде өткізуден өзге амал қалмай барады. Виртуал және толықтырылған шынайылық технологияларын пайдалану арқылы осы мақсатты іске асыруға болады. Әр мектептен табылатын интерактив тақталарды да белсенді пайдалану керек. Сабақ процесінде VR–көзілдіріктер қолданылса, онда материалды тіпті жақсы түсінеді.

### **Функционалдық сауаттылықты дамытуда жасанды интеллекттің биология пәнінде қолдану құралдары**

Виртуалды зертханалар мен симуляциялар

**Labster** – виртуалды зертханалар мен интерактивті симуляциялар ұсынатын білім беру платформасы. Бұл құрал биология, химия, физика және басқа пәндерде тәжірибе жүргізуге мүмкіндік береді. Labster оқушыларға зертханалық жұмыстарды қауіпсіз және интерактивті түрде орындауға жағдай жасайды. Бұл зертханалар нақты өмірдегі зертханаларға ұқсас болып келеді, бірақ олар компьютер экранында жүзеге асырылады. Онда оқушылар зертханалық жабдықтарды, реагенттерді және әдістерді интерактивті түрде пайдалана алады. Симуляциялар нақты тәжірибенің барлық қадамдарын орындауға мүмкіндік береді [3].

Жасуша құрылымы: Оқушылар жасуша құрылымын зерттеу үшін виртуалды микроскопты қолдана алады. Олар жасуша компоненттерін нақты уақытта визуализациялап, олардың функцияларын түсіне алады.



Сурет 1. Жасуша құрылымы

ДНҚ амплификациясы: Виртуалды зертхана арқылы оқушылар ПЦР (полимеразды тізбекті реакция) әдісін орындап, ДНҚ–ны амплификациялау процесін үйренеді. Бұл тәжірибе биологиялық зерттеулерде кеңінен қолданылады.

Пайдасы:

Оқушылар қауіпті химиялық заттарды немесе жабдықтарды қолданбай –ақ тәжірибе жүргізе алады.

Виртуалды зертханалар кез келген уақытта және кез келген жерде қол жетімді болады, бұл оқушылардың тәжірибе жүргізу мүмкіндігін арттырады.

**3d mozaik education**– адам денесінің 3D моделін ұсынатын білім беру платформасы. Бұл құрал оқушыларға анатомия мен физиологияны визуализациялау және зерттеу мүмкіндігін береді. Олар әртүрлі жүйелер мен органдарды визуализациялап, олардың функцияларын түсінеді. Оқушылар дене мүшелерінің құрылымын және олардың функцияларын интерактивті түрде зерттей алады [4].

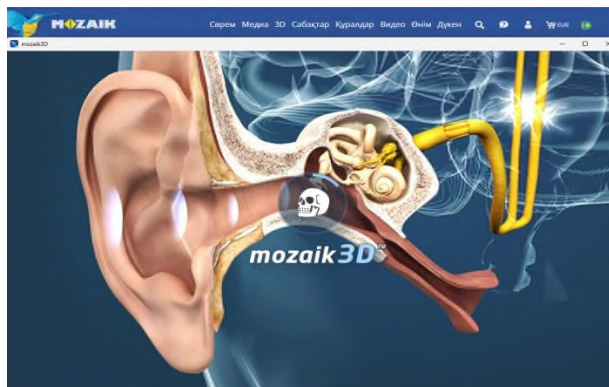
Анатомиялық құрылымдар: Оқушылар жүрек, құлақ, өкпе, ми сияқты орган жүйелерінің 3D моделдерін зерттей отырып, олар әр органның орналасуын және жұмысын түсінеді.

Ауруларды зерттеу: оқушыларға белгілі бір аурулардың әсерін және олардың ағзаға қалай әсер ететінін визуализациялауға мүмкіндік береді.

Пайдасы:

Көрнекілік: 3D моделдер анатомиялық құрылымдарды нақты әрі түсінікті түрде көрсетеді.

Интерактивті зерттеу: Оқушылар өздері зерттеу жүргізе алады, бұл білімді тереңдетуге көмектеседі.



Сурет 2. Құлақ құрылысы

**Zygote Body** – адам денесінің 3D моделін зерттеуге арналған онлайн құрал. Бұл құрал анатомия мен физиологияны интерактивті түрде түсінуге көмектеседі. Оқушылар адам денесінің әртүрлі анатомиялық құрылымдарын зерттей алады. Олар мүшелерді, сүйектерді, бұлшықеттерді және жүйелерді интерактивті түрде қарастырады. Бұл құрал арқылы оқушылардың тері асты құрылымдарын, жеке мүшелерді немесе толық жүйелерді, жүрек–қантамыр жүйесін, тыныс алу жүйесін немесе асқорыту жүйесін толықтай зерттеуіне болады. Сонымен қатар дене мүшелерінің қалыпты және патологиялық жағдайларын салыстыра алады [5].

Пайдасы:

Толықтық: Дененің барлық анатомиялық құрылымдарын толық 3D модель арқылы зерттеу мүмкіндігі.

Интерактивтілік: Пайдаланушылар модельдермен өзара әрекеттесіп, түсінбеген тұстарын зерттей алады.

### **WebAR Studio—онлайн толықтырылған шындық конструкторы**

Толықтырылған шындық – физикалық әлемді планшеттерді, смартфондарды және бағдарламалық жасақтаманы қолдана отырып, сандық мәліметтермен толықтыратын орта. Толықтырылған шындық технологиялары үш ерекшелікпен сипатталады: нақты және виртуалды әлемдердің үйлесімі, нақты уақыт режиміндегі интерактивтілік және үш өлшемді кеңістікте жұмыс жасау. AR/VR технологияларын қолдану бірқатар артықшылықтарға ие.

Көрнекіліктің жоғары дәрежесі: бұл технология кез–келген құбылыстар мен объектілерді егжей–тегжейлі көрсетуге мүмкіндік береді;

Қатысу: жасанды модельді егжей–тегжейлі қарастырудан басқа, оқушылар виртуалды шындықпен және оның құрамдас бөліктерімен өзара әрекеттесуіне қатысуға мүмкіндік алады;

Практика: теориялық білім алу өте маңызды, бірақ виртуалды шындық болашақта пайдалы болатын пайдалы практикалық дағдылар береді;

Қашықтықтан оқыту: виртуалды технология қашықтықтан оқыту процесін мұғалім мен оқушылар үшін мүмкіндігінше жағымды және ыңғайлы етуге мүмкіндік береді.

## Қорытынды

Жасанды интеллект құралдары, виртуалды зертханалар мен симуляциялар биология пәнін оқытуда маңызды рөл атқарады, себебі олар оқушыларға тәжірибе жүргізуге және күрделі концепцияларды визуализациялауға мүмкіндік береді. Labster, 3d mozaik education, WebAR Studio және Zygote Body сияқты құралдар оқушыларға биологиялық процестерді қауіпсіз әрі интерактивті түрде зерттеуге көмектеседі, оқу материалдарын тереңірек түсінуге ықпал етеді.

Жасанды интеллекттің биология пәнін оқытуда қолданылуы оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыруға, оқу үдерісін тиімдірек және тартымды етуге мүмкіндік береді. Жасанды интеллект технологиялары оқушылардың жеке қажеттіліктеріне бейімделіп, олардың оқу үлгерімін жақсартуға ықпал етеді. Мұға–лімдер жасанды интеллект құралдарын белсенді қолданып, оқу процесін үздіксіз жетілдіруге ұмтылуы қажет. Виртуалды және толықтырылған шындық техноло–гияларын білім жүйесіне енгізу цифрлық білім берудің жаңа деңгейге өтуінің бір көрінісі болмақ.

## Әдебиеттер тізімі:

1. 20 примеров дополненной реальности в образовании // Онлайн журнал ARNEXT [Электронный ресурс] URL: <http://arnext.ru/articles/20-ar-eksperimentov-v-obrazovanii-2353>.
2. 2024–2025 Оқу жылында Қазақстан Республикасының жалпы білім беретін мектептерінде білім беру процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы» Әдістемелік нұсқау хат. – Астана: Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА, 2024. – 61 б.
3. <https://www.labster.com/>
4. [https://www.mozaweb.com/kk/lexikon.php?cmd=getlist&let=3D&active\\_menu=3d](https://www.mozaweb.com/kk/lexikon.php?cmd=getlist&let=3D&active_menu=3d)
5. <https://www.zygotebody.com/#nav=1.66,120,229.95,0,0,0,0&sel=p;h;s;c;o:0&layers=0,1,949>

5

УДК 376.37

## КОРРЕКЦИЯ ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКОЙ БАЗЫ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ С ДИСГРАФИЕЙ

**Абрамова Юлия Владимировна**

магистр психолого–педагогических наук, учитель–логопед  
 общеобразовательная школа №21  
 отдела образования города Костаная  
 г. Костанай, Казахстан

### Аңдатпа

*Мақала дисграфиясы бар бастауыш мектеп оқушыларының жазбаша сөйлеуінің психофизиологиялық негіздерін түзету мәселесіне арналған. Жұмыс жазбаша сөйлеудің негізін құрайтын «психофизиологиялық құрамдас бөліктер» түсінігін ашады, атап айтқанда әріптер. Мақалада балалардың жазбаша сөйлеуінің психофизиологиялық негіздерін түзетуді ұйымдастырудың негізгі кезеңдері мен әдістері көрсетілген.*

**Түйінді сөздер:** жазбаша сөйлеу, дисграфия, жазбаша сөйлеудің психофизиологиялық компоненттері, түзету жұмыстары.

### Аннотация

*Статья посвящена проблеме коррекции психофизиологической базы письменной речи младших школьников с дисграфией. В работе раскрывается понятие «психофизиологические компоненты» составляющие основу письменной речи, а именно письма. В статье освещены основные этапы и способы в организации коррекции психофизиологических основ письменной речи у детей.*

**Ключевые слова:** письменная речь, дисграфия, психофизиологические компоненты письменной речи, коррекционная работа.

**БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДАҒЫ АУЫТҚУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ САЛАСЫНДАҒЫ  
ТИІМДІ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕЛЕР**



**ЭФФЕКТИВНЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТИ ПРОФИЛАКТИКИ  
ДЕВИАЦИЙ В ОРГАНИЗАЦИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ**

<b>Абдуллаева Гунай Имран–кызы</b>	Самосаботаж учебной деятельности и его профилактика как психолого– педагогическая проблема	<b>3</b>
<b>Азатқызы Айзат</b>	Жаратылыстану бағытында дуалды оқытудың тиімділігі мен келешегі	<b>8</b>
<b>Айменова Ляззат Булатовна</b>	Профилактика аутодеструктивного поведения среди несовершеннолетних: эффективные практики в школе	<b>13</b>
<b>Акылбекова Эльмира Акылбековна, Даниярова Айтолкын Темирболатовна</b>	Бастауыш сынып оқушыларының агрессиясының психологиялық–негіздері	<b>17</b>
<b>Аллавердиева Наталья Евгеньевна</b>	Педагогическое сопровождение профилактики девиантного поведения обучающихся в колледже	<b>21</b>
<b>Аллахвердиева Индира Кязимовна</b>	Профилактика девиантного поведения в организации образования	<b>26</b>
<b>Алпысбаева Гульнара Болатбековна, Тойгамбаева Асель Темиргалеевна</b>	Инклюзивные технологии в обучении английскому языку: создание комфортной и поддерживающей среды для каждого ученика	<b>31</b>
<b>Ансаганов Бекзат Сейтжанович, Демисенова Шнар Сапаровна</b>	Роль социального интеллекта в педагогической деятельности	<b>35</b>
<b>Асылбеккова Самал Асылбекқызы</b>	Профилактика девиантного поведения детей на уроках биологии	<b>39</b>
<b>Атаева Колканат Кабдыгалымовна</b>	Ертегі терапиясын тиімді қолдану	<b>44</b>
<b>Байдильдина Каламкас Нурланқызы</b>	Развитие эмоционального интеллекта у подростков как способ профилактики девиантного поведения	<b>48</b>
<b>Байменова Ботагоз Жумағалиевна, Нурманова Айнагуль Рахимжановна</b>	Новые подходы в преподавании казахского языка и литературы: цифровизация и мультимедийные технологии в обучении	<b>51</b>
<b>Байнакатова Зияда Мөндьғалиевна, Кравченко Татьяна Николаевна</b>	Возрастная анатомия и психология: как учесть все риски и создать безопасную (или благоприятную) среду в организациях образования	<b>55</b>
<b>Бакубаева Гульсара Бахчановна</b>	Эффективные педагогические практики в области профилактики девиаций в организациях образования	<b>59</b>

4 СЕКЦИЯ

<b>Батырбаева Анна Янисовна, Демисенова Шнар Сапаровна</b>	Исследование актуального уровня развития личных профессиональных перспектив в старшем школьном возрасте	<b>63</b>
<b>Бейсенова Сандугаш Аяпбергеновна</b>	Ы. Алтынсариннің ұлттық ағартушылық құндылықтарын өркениетпен ұштастыруы	<b>67</b>
<b>Бекенова Айзада Сайлаубаевна, Курманғалиева Бигайша Аскеровна</b>	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім беруді жүзеге асыру	<b>72</b>
<b>Бектурганова Зульфия Казиевна</b>	Методология обучения на основе связи биологии и химии	<b>77</b>
<b>Бердыгулова Гульзайра Талиповна</b>	Проблемы инклюзивного образования	<b>80</b>
<b>Бобжикова Жанат Жолмагамбетовна</b>	Эффективные педагогические практики в области профилактики девиации в организациях образования	<b>84</b>
<b>Богинская Юлия Валериевна, Кухарь Наталья Сергеевна</b>	Профилактика детской агрессии: опыт специалистов	<b>86</b>
<b>Богучарская Ольга Васильевна</b>	Применение арт–терапевтических методов в коррекции эмоциональных отклонений у школьников: теоретические и практические аспекты	<b>91</b>
<b>Bokhanova Aygul Serikbaevna, Zhaparova Laila Bekzatkhonovna</b>	Deviant behavior in youth: methods of socio– pedagogical prevention	<b>97</b>
<b>Бродельщикова Людмила Евгеньевна, Шкваренко Галина Васильевна</b>	Развитие социально–коммуникативных навыков у учащихся инклюзивного образования	<b>103</b>
<b>Василенко Татьяна Валерьевна, Кольцова Татьяна Михайловна</b>	Профилактика девиантного поведения учащихся на уроках английского языка	<b>107</b>
<b>Габбасова Ульяна Алексеевна, Энна Инна Александровна</b>	Актуальные педагогические стратегии профилактики девиантного поведения подростков в условиях общеобразовательной школы	<b>112</b>
<b>Гапбасова Гулжанат Аскарровна</b>	Шет тілі мамандықтарының студенттерін жазбаша сөйлеуді оқыту процесін модельдеу	<b>115</b>
<b>Домнич Александр Николаевич</b>	Профилактика застенчивости у обучающихся старшего подросткового возраста	<b>119</b>
<b>Жарасбаева Зибатуль Батырхановна</b>	Білім беру ұйымдарында оқушылардың психологиялық және әлеуметтік ауытқуларын алдын алу: педагогикалық тәсілдер мен әдістер	<b>124</b>
<b>Жумабаева Сауле Кагармановна</b>	Анализ эффективности различных методик профилактики девиантного поведения на уроках физики	<b>128</b>

4 СЕКЦИЯ

<b>Зеленцова Виктория Валерьевна</b>	Интеграция психологических и педагогических подходов в цифровые образовательные игры для профилактики буллинга в начальной школе: исследование эффективности и вызовов внедрения	<b>131</b>
<b>Зиновьева Александра Юрьевна</b>	Интерактивные методы против девиаций: воспитание через игру и творчество	<b>136</b>
<b>Идрисова Наталья Владимировна, Грамма София Васильевна</b>	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	<b>141</b>
<b>Какишева Нурсулу Тралыевна, Бакун Айнура Тулегеновна</b>	Эффективные педагогические практики и подходы в профилактике девиаций в организациях образования	<b>145</b>
<b>Карина Аягүл Алпысбайқызы, Ахметбекова Ажар Болтириковна</b>	Сөйлеу тілі бұзылысы бар балаларға ұйымдастырылған оқу қызметінде нейробаннерді қолдану	<b>150</b>
<b>Кирилюк Лилия Вильдановна</b>	Профилактика речевых нарушений как способ предотвращения девиантного поведения в школе	<b>154</b>
<b>Куанышбаева Малика Талгатовна, Демисенова Шнар Сапаровна</b>	Исследование эффективности программы развития толерантности личности в полиэтнических группах обучающейся молодежи	<b>157</b>
<b>Кулинич Татьяна Николаевна</b>	Как избежать перегрузки детей при логопедической коррекции: принципы эффективной работы с дошкольниками в контексте инклюзивного образования	<b>162</b>
<b>Кундубаева Алмагуль Утепаевна</b>	Воспитание ответственности через практические занятия по физике: профилактика асоциального поведения у школьников	<b>165</b>
<b>Лебедева Ольга Александровна</b>	Профилактика девиации в организациях образования казахстана: совокупность современных подходов методов и приёмов	<b>168</b>
<b>Лукович Анна Васильевна</b>	Методы формирования позитивного поведения обучающихся в образовательном процессе	<b>174</b>
<b>Малыгин Андрей Леонидович, Жаркимбаева Динара Есмагамбетовна</b>	Использование педагогических практик как инструмента профилактики девиантного поведения подростков в условиях образовательного пространства	<b>178</b>
<b>Мустафина Асель Сапаргалиевна, Абдулина Айгуль Сапаргалиевна</b>	Дамуында ауытқулары бар балаларды оқытудағы тиімді әдістерді қолдану	<b>182</b>
<b>Мустафина Виолетта Саматовна, Пименова Полина Михайловна</b>	Взаимосвязь стрессоустойчивости и агрессивной коммуникации у студентов бакалавров	<b>187</b>

4 СЕКЦИЯ

<b>Нагайцев Тарас Олегович, Демисенова Шнар Сапаровна</b>	К проблеме формирования психологической готовности студентов–психологов к осуществлению психологической профилактики	<b>191</b>
<b>Нагайцев Тарас Олегович, Демисенова Шнар Сапаровна</b>	Теоретическое исследование проблемы психологической готовности студентов–психологов к будущей профессиональной деятельности	<b>196</b>
<b>Назмутдинов Ризабек Агзамович, Калиниченко Оксана Викторовна</b>	Профилактика девиаций в организациях образования	<b>200</b>
<b>Ниетбаева Надира Ашировна, Абуова Ақерке</b>	Онлайн және офлайн оқыту форматтарын біріктірудің артықшылықтары мен кемшіліктері	<b>205</b>
<b>Нурлыбаева Аида Муратовна</b>	Приемы и техники в педагогической практики для профилактики девиаций в организациях образования	<b>210</b>
<b>Нұрбекова Балнұр Жомартқызы, Аюуш Жайнагуль</b>	Ерекше білім беруді қажет ететін оқушыларға жаратылыстану пәндерінде оригамиді қолдану	<b>214</b>
<b>Осипова Светлана Павловна</b>	Эффективные педагогические практики в области профилактики девиаций в организациях образования	<b>218</b>
<b>Raizullayev Yerzhan, Togizbayev Daulet</b>	Effective use of problem–based situations in english language teaching	<b>221</b>
<b>Позднякова Наталья Сергеевна</b>	Геймификация как инструмент создания инклюзивной и безопасной образовательной среды	<b>226</b>
<b>Рагимова Рамиля Незаметдинқызы, Шалгимбекова Кенжегуль Сапышевна</b>	Методика разработки дифференцированных заданий для обучения младших школьников английскому языку	<b>231</b>
<b>Сакаева Елена Константиновна, Жиентаева Гульзада Бауыржановна</b>	Инклюзивное образование и его влияние на преподавание английского языка в школах казахстана	<b>235</b>
<b>Сакаева Елена Константиновна, Жиентаева Гульзада Бауыржановна</b>	Использование проектной деятельности в преподавании английского языка в школах Казахстана	<b>240</b>
<b>Серикова Марзия Амантаевна, Ахатов Айдархан Габдуллинович</b>	Геометрия сабақтарында кейбір есептерді Әл–фарабидің әдісімен шешу жағдайларын қарастыру	<b>243</b>
<b>Сивакова Анастасия Робертовна, Кушкинбаева Мерамкуль Жолаушыбаевна</b>	Педагогические подходы к профилактике девиантного поведения в колледже	<b>248</b>
<b>Стрельцова Анастасия Юрьевна</b>	Формы и методы профилактики зависимости от социальных сетей у подростков	<b>252</b>

4 СЕКЦИЯ

<b>Султанова Марья Мнайдаровна</b>	Кибербуллинг и его взаимосвязь с аутодеструктивным поведением	<b>256</b>
<b>Тлеухор Акниет Рахметкаликызы</b>	СТЖД III –ШІ деңгейдегі балаларға мнемотехникаарқылыбайланыстырып сөйлеуін дамыту	<b>260</b>
<b>Токмурзов Алибек Маралбекович</b>	Развитие системы образования на территории Костанайского региона в 20–40 годов XX века	<b>264</b>
<b>Тугаева Эльвира Жангельдиновна</b>	Интерактивные подходы в работе с подростками: эффективная профилактика девиантного поведения	<b>270</b>
<b>Тулупова Динара Мараловна</b>	Білім беру ұйымдарында ауытқулардың алдын алу: психологтың рөлі және тиімді педагогикалық тәжірибелер	<b>274</b>
<b>Удовиченко Виктория Викторовна</b>	Раннее идентифицирование эмоциональных и психологических девиаций у школьников с использованием искусственного интеллекта в контексте педагогической и психологической диагностики	<b>278</b>
<b>Хайруллина Оксана Нуруллоевна</b>	Социально – ориентированная личность школьника, как результат эффективной работы психологической службы школы	<b>283</b>
<b>Хасанова Канагат Жасулановна, Есенгалиева Жанар Жалгасовна</b>	Жасөспірімдер арасындағы ауытқулардың алдын алу саласындағы педагогикалық тәсілдер	<b>288</b>
<b>Хусаинова Гульсайра Маратовна, Каленова Гульнар Маратовна</b>	Тәрбие процесіндегі отбасы, мектеп және қоғам арасындағы әлеуметтік ынтымақтастық	<b>292</b>
<b>Цыгулева Наталья Ивановна</b>	Внедрение цифровых технологий в стратегии профилактики интернет–зависимости среди подростков: психолого–педагогические и технологические аспекты	<b>295</b>
<b>Чупрова Варвара Валериевна, Аубакирова Юлия Доскановна</b>	Роль русского языка и литературы в реализации эффективных педагогических практик по профилактике девиантного поведения в образовательной среде	<b>300</b>
<b>Шамсутдинова Амина Абдухамитовна</b>	Роль биологического образования в профилактике девиантного поведения учащихся	<b>304</b>
<b>Шокимова Сайран Азнабаевна, Ермуханова Инара Ибраимовна</b>	Деятельность центра психологической поддержки в контексте современного образования	<b>307</b>

**«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР –  
ТӘРБИЕНІҢ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ» атты  
АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ  
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ–ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ  
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ  
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ  
«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ  
СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»**

---

---

Материалдар жинағын  
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай  
өңірлік университеті  
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық  
институтының  
педагогика, психология және арнайы білім  
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:  
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Мекен-жай:  
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47  
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі  
118, 626 каб.)  
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60\*84/18.  
Көлемі 100,7 б.т.  
Электронды нұсқасы университеттің  
[ksu.edu.kz](http://ksu.edu.kz) сайтында орналастырылған  
мамыр, 2025 жыл

Сборник материалов набран и сверстан  
кафедрой педагогики, психологии и  
специального образования  
педагогического института  
им. У.Султангазина  
Костанайского регионального  
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:  
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Адрес:  
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47  
(корпус Пединститута, ул. Тауелсиздик  
118, каб. 626).  
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60\*84/18.  
Объем 100,7 п.л.  
Электронный вариант размещен на сайте  
университета [ksu.edu.kz](http://ksu.edu.kz)  
май 2025 год